

Datum izrade: 27.02.2012.godine

Datum izrade revidiranog bezbednosnog lista: 28.05.2015.godine

Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija bezbednosnog lista: 01.06.2015.godine

Broj verzije: 4.

Broj revizije: 3.

1. IDENTIFIKACIJA HEMIKA LIJE I PODACI O LICU KOJE STAVLJA HEMIKA LIJE U PROMET

1.1. Identifikacija hemikalije:	PRIRODNI GAS 8006-14-2
1.2. Identifikovani načini korišćenja hemikalije i načini korišćenja koji se ne preporučuju: Načini korišćenja koji se ne preporučuju:	Koristi se kao sirovina u hemijskoj industriji i kao energent u industriji i u domaćinstvima. Nema
1.3. Podaci o snabdevaču: a) Naziv snabdevača: b) Status: c) Adresa i broj telefona: d) e-mail lica zaduženog za bezbednosni list: e) Telefon za hitne slučajeve 24 h	JP „Srbijagas“ preduzeće za transport, distribuciju, skladištenje i trgovinu prirodnim gasom Novi Sad, Narodnog Fronta br. 12., 021 481 2703 kabinet@srbijagas.com; radan.popovic@srbijagas.com 021 481 30 30
1.4. Adresa i broj telefona za hitne slučajeve:	Centar za kontrolu trovanja – Vojnomedicinska akademija Crnotravska 17, 11 000 Beograd 011 26 62 381, 011 36 08 234 (24 h / 7 dana u nedelji)

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI

2.1.Klasifikacija hemikalije:	<p><u>Klasifikacija hemikalije na osnovu Pravilnika o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavnju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN („Sl.gl. RS“br. 64/10, 26/11 i 105/13):</u></p> <div><p><i>Klasa opasnosti i kategorija:</i></p><ul style="list-style-type: none"> - zapaljiv gas, kategorije 1. - gas pod pritiskom </div> <p><u>Štetni fizički i hemijski efekti hemikalije:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opasnost od eksplozije i požara <p><u>Štetni efekti hemikalije na zdravlje ljudi i životnu sredinu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - toksičan ukoliko se udiše - nije opasan po životnu sredinu												
2.2. Elementi obeležavanja:	<p><u>Elementi obeležavanja na osnovu Pravilnika o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN („Sl.gl. RS“br. 64/10, 26/11 i 105/13):</u></p> <table><tr><td><i>Piktogram opasnosti:</i></td><td></td><td></td></tr><tr><td><i>Reč upozorenja:</i></td><td colspan="2">OPASNOST!</td></tr><tr><td><i>Klasa opasnosti i kategorija:</i></td><td>Zapaljiv gas, kategorije 1.</td><td>Gas pod pritiskom</td></tr><tr><td><i>Obaveštenje o opsnostima:</i></td><td>H220 Veoma zapaljiv gas</td><td>H280 Sadrži gas pod pritiskom, može da eksplodira ako se izlaže toploti</td></tr></table>	<i>Piktogram opasnosti:</i>			<i>Reč upozorenja:</i>	OPASNOST!		<i>Klasa opasnosti i kategorija:</i>	Zapaljiv gas, kategorije 1.	Gas pod pritiskom	<i>Obaveštenje o opsnostima:</i>	H220 Veoma zapaljiv gas	H280 Sadrži gas pod pritiskom, može da eksplodira ako se izlaže toploti
<i>Piktogram opasnosti:</i>													
<i>Reč upozorenja:</i>	OPASNOST!												
<i>Klasa opasnosti i kategorija:</i>	Zapaljiv gas, kategorije 1.	Gas pod pritiskom											
<i>Obaveštenje o opsnostima:</i>	H220 Veoma zapaljiv gas	H280 Sadrži gas pod pritiskom, može da eksplodira ako se izlaže toploti											
2.3. Ostale opasnosti:	Nema. Supstanca nije klasifikovana kao PBT, ni kao vPvB.												

3. SASTAV / PODACI O SASTOJJCIMA

Podaci o
sastojcima
smeše:

Naziv komponente	CAS broj	EU popisni broj EC	Indeksni broj	Koncentracija [%]
Metan	74-82-8	200-812-7	601-001-00-4	>90
Etan	74-84-0	200-814-8	601-002-00-x	<3,4
Propan	74-98-6	200-827-9	601-003-00-5	<0,5
n-Butan	106-97-8	203-448-7	601-004-00-0	<0,2
Pentan	109-66-0	203-692-4	601-006-00-1	<0,1
Azot	7727-37-9	/	/	<1,8
Ugljendioksid	124-38-9	/	/	<4
Retki gasovi (Ar, He, Ne, Xe, H ₂ S)	/	/	/	u tragovima

*EU popis: komponenta je zavedena u Evropskom popisu postojećih hemijskih supstanci (European Inventory of Existing Chemical Substances – EINECS)

4. MERE PRVE POMOĆI

4.1. Opis mera prve pomoći:

- nakon udisanja:

Izvesti povređenu osobu odmah na svež vazduh. Utopliti je i staviti da miruje. Primeniti veštačko disanje, ako je disanje prestalo ili ako se javljaju simptomi otežanog disanja. Ukoliko nije pri svesti, postaviti povređenu osobu na bok u stabilnom položaju. U slučaju srčanog zastoja (izostanak srčanih otkucaja ili pulsa) bez odlaganja primeniti kardiopulmonarnu reanimaciju. Obezbediti odmah lekarsku pomoć.

- nakon kontakta sa kožom:

Ispirati velikim količinama vode. Ukloniti odeću i ispirati zahvaćene površine vodom. Ni pod kakvim uslovima ne smeju se na opekotinu stavljati masti ili pomade, minimum 24h posle nezgode. Obezbediti odmah lekarsku pomoć.

- nakon kontakta sa očima:

Odmah isprati oči rastvorom za oči, ili čistom vodom, u trajanju od najmanje 15 minuta. Držati kapke otvorenim tokom ispiranja, pritom zaštititi nepovređeno oko. Nastaviti sa ispiranjem sve do obezbeđenja lekarske pomoći.

- nakon gutanja:

Ako je osoba u svesnom stanju, isprati joj usta vodom, i dati joj da popije 2 ili 3 čaše vode. Ne izazivati povraćanje, ukoliko pacijent sam počne da povraća okrenuti mu lice na dole, da bi se sprečilo oštećenje pluća. Obezbediti odmah lekarsku pomoć.

-saveti:

Spasilac mora biti adekvatno opremljen zaštitnom maskom ili atestiranim izolacionim aparatom sa maskom za celo lice. Odmah pružiti prvu pomoć, pozvati lekara i dati mu potpuni izveštaj o nezgodi.

	Pored maske za lice i izolacionog aparata, zaposleni mora koristiti i zaštitne rukavice, radno odelo, odgovarajuću obuću i zaštitne naočare.
4.2. Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi:	Najvažniji simptomi <u>pri udisanju</u> su: iritacija nosa i grla, kašljanje, teškoće sa disanjem, mučnina, povraćanje, kasnija upala respiratornih puteva. <u>Pri gutanju</u> može doći do bolnog nagrizanja grla, jednjaka želuca i unutarašnjih organa. Nakon kontakta sa <u>kožom</u> moguća su oštećenja. Pri dodiru sa <u>očima</u> izaziva: pečenje/probadanje, suzenje i konjunktivitis.
4.3. Hitna medicinska pomoć i poseban tretman:	Obratiti se lekaru kod svih navedenih simptoma.

5. MERE ZA GAŠENJE POŽARA

5.1. Sredstva za gašenje požara:	Ukoliko je požar velikih razmera koristiti penu, dok za manji upotrebiti prah ili ugljendioksid.
5.2. Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstanci i smeša:	U slučaju eksplozije smeše prirodnog gasa i vazduha može doći do ozbiljnih povreda, kao i povreda sa smrtnim ishodom. Prilikom sagorevanja gasa oslobađaju se produkti sagorevanja zbog čega može doći do trovanja i gušenja naročito u zatvorenim ili ograničenim prostorima.
5.2.1. Posebne metode i mere zaštite od požara:	Zaustaviti dotok gasa na mesto požara odnosno mesto nekontrolisanog isticanja gasa (osnova mera zaštite od požara). Nakon toga požar će se ugasi sam od sebe odnosno prirodni gas će isteći u atmosferu (lakši je od vazduha). Sa vazduhom stvara eksplozivnu smešu (5-15%) i neophodna je stalna kontrola koncentracije gasa. Ukloniti sve izvore i mogućnosti paljenja gasa i omogućiti obučanim ekipama da što pre otklone kvar. Obavestiti vatrogasno – spasilačku jedinicu i policiju.
5.3. Savet za vatrogasce:	Neophodna je upotreba izolacionih aparata i kompleta za zaštitu od zračenja toplote.

6. MERE U SLUČAJU UDESA

6.1. Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i postupci u slučaju udesa:	Što pre sve osobe udaljiti iz zone opasnosti. Prilikom ulaska u zonu opasnosti (kontaminirano područje) koristiti zaštitnu opremu, izolacione aparate. Koristiti uređaje za detekciju gasa i tako odrediti zone opasnosti.
6.2. Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu:	Što pre zaustaviti nekontrolisano isticanje gasa. Uređajima za detekciju gasa kontrolisati koncentraciju gasa da bude ispod DGE (5%) i tako odrediti perimetar (veličinu) zona opasnosti. Obavestiti službe za vanredne situacije.
6.3. Mere koje treba preduzeti i materijal za sprečavanje širenja i sanaciju:	Što pre zaustaviti nekontrolisano isticanje gasa. Ako to nije moguće kontrolisati oblak gasa raspršenom vodom ili vodenim mlazom i pustiti da ističe u atmosferu dok se ne organizuju ekipe za sanaciju. Obavestiti službe za vanredne situacije. Ako se proceni da je neophodno izvršiti evakuaciju (zgrade, dela naselja ili ulice i sl.) Ukloniti moguće izvore paljenja (isključiti el. energiju, zaustaviti saobraćaj i sl.). Kontrolisati mesta na kojima bi se mogao skupljati gas (podrumi, kanalizacija, zatvoreni prostori itd.).
6.4. Upućivanje na druga poglavlja:	Za zaštitnu opremu pogledati <i>Odeljak 8.2.Kontrola izloženosti i lična zaštita</i>

7. RUKOVANJE I SKLADIŠTENJE

7.1. Predostrožnosti za bezbedno rukovanje:	<p><u>Informacije o bezbednom rukovanju hemikalijom:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -pridržavati se radnog uputstva; -nositi punu zaštitnu opremu; -izbegavati dodir sa očima i kožom, kao i udisanje isparenja; -obezbediti odgovarajuću ventilaciju. <p><u>Način rukovanja nekompatibilnim hemikalijama:</u></p> <p>Izbegavati uticaj oksidanata (kiseonik, hlor, brom i peroksidi), zapaljivih materija i materija koje pod pomažu razlaganje prirodnog gasa.</p> <p><u>Informacije o rukovanju u slučaju oslobađanja hemikalije u životnu sredinu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -kontrolisati atmosferske uslove u odnosu na izlaganje u okviru limita za radne uslove; -oprema za ličnu zaštitu i gašenje požara mora uvek biti pri ruci; -što brže sanirati mesto ispuštanja i obavestiti osoblje za hitne slučajeve. <p><u>Opšta higijena na radnom mestu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -ne jesti, ne piti i ne pušiti u radnom prostoru; -oprati ruke nakon dodira sa hemikalijom; -ukloniti kontaminiranu odeću i zaštitnu opremu, pre izlaženja iz radne sredine;
---	--

7.2. Uslovi za bezbedno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti:

Tehnički zahtevi: Ne izlagati pritisku, toploti i otvorenom plamenu.

Uslovi skladištenja: Ne skladišti se.

Reakcije sa materijalima konstrukcije:

Izbegavati uticaj oksidanata (kiseonik, hlor, brom i peroksidi), zapaljivih materija i materija koje pod pomažu razlaganje prirodnog gasa.

Zahtevi za električnom opremom:

Koristiti bezbednu električnu opremu.

7.3. Posebni načini korišćenja:

Isključivo profesionalna upotreba, prema propisanim radnim uputstvima.

8. KONTROLA IZLOŽENOSTI

8.1. Parametri kontrole izloženosti:

Granične vrednosti izloženosti za Republiku Srbiju propisane su Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama (Sl. gl. RS 106/2009) :

Granična vrednost izloženosti na radnom mestu	
mg/m ³	ppm
/	/

Kratkotrajna granična vrednost izloženosti	
mg/m ³	ppm
/	/

izvedena doza bez efekata (DNEL):

Doza nedovoljna za razvrstavanje
/ECHA-European Chemicals Agency/

koncentracija za koju se predviđa da nema efekata na životnu sredinu (PNEC):

Koncentracija nedovoljna za razvrstavanje
/ECHA-European Chemicals Agency/

8.2. Kontrola izloženosti i lična zaštita:

Tehnička kontrola:

- obezbediti ventilaciju radnog prostora,
- obezbediti uređaje za detekciju i dojavljivanje prisutnosti opasnih gasova,
- potrebne su slavine čiste vode za ispiranje očiju (ova mesta moraju biti jasno označena),
- izbegavati dodir sa kožom,
- izbegavati udisanje gasa,
- presvući i provetravati odeću koja je bila u dodiru sa gasom.

Mere lične zaštite:

zaštita za oči/lice: Zaštitne naočare/maska za lice
zaštita kože: Koristiti radno odelo i odgovarajuću obuću. U slučaju ekcesa specijalno odelo za zaštitu od hemikalija.

zaštita disajnih organa: Koristiti atestirani izolacioni aparat sa maskom za celo lice.

Kontrola izloženosti životne sredine:

Kontrolu izloženosti životne sredine vršiti u skladu sa važećim propisima.

9. FIZIČKA I HEMIJSKA SVOJSTVA

9.1. Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije:

a) izgled-agregatno stanje i boja:	Gas.Bezbojan gas.
b) miris:	Bez mirisa
v) prag mirisa:	Podatak nije relevantan, jer je u pitanju gas bez mirisa
g) pH hemikalije:	7 (neutralna sredina)
d) tačka topljenja/mrženja:	-182,5°C
đ) početna tačka ključanja i opseg:	-161,5°C (za čist metan i pri pritisku od 1 bar)
e) tačka paljenja:	-87,8°C (za čist metan i pri pritisku od 1 bar)
ž) brzina isparavanja:	Podatak nije dostupan
z) zapaljivost:	Zapaljiv
i) gornja/donja granica zapaljivosti ili eksplozivnosti:	5-15 %
j) napon pare:	Podatak nije dostupan
k) gustina pare:	Podatak nije dostupan
l) relativna gustina:	0,678 kg/m ³ (za čist metan, na 15°C)
lj) rastvorljivost u vodi:	35 mg/l (za čist metan, na 17°C)
m) koeficijent raspodele u sistemu n-oktanol/voda:	1,09 logKow (za čist metan)
n) temperatura samopaljenja:	540 °C
nj) temperatura razlaganja:	Podatak nije dostupan
o) viskozitet:	11,2 µPa na 27°C
p) eksplozivna svojstva:	Eksplozivno
r) oksidujuća svojstva:	Podatak nije dostupan

9.2. Ostali podaci:

Navedeni su svi relevantni podaci

10. REAKTIVNOST I STABILNOST

10.1. Reaktivnost	Gas u vazduhu može stvarati eksplozivne smeše.
10.2. Hemijska stabilnost	Hemijski je stabilan
10.3. Mogućnost nastanka opasnih reakcija	Rizik od eksplozije u dodiru sa jakim oksidujućim agensima.
10.4. Uslovi koje treba izbegavati	Povišenu temperaturu. Ukloniti sve izvore paljenja i otvoren plamen.
10.5. Nekompatibilni materijali	Izbegavati uticaj oksidanata (kiseonik, hlor, brom i peroksidi), zapaljivih materija i materija koje pod pomažu razlaganje prirodnog gasa.
10.6. Opasni proizvodi razgradnje	Ne očekuje se formiranje opasnih produkata za vreme normalne manipulacije. Gasovi koji nastaju nakon sagorevanja prirodnog gasa, a mogu izazvati opasnost, su ugljenmonoksid i ugljendioksid.

11. TOKSIKOLOŠKI PODACI

11.1. Podaci o toksičnim efektima supstance:

a) akutna toksičnost:	-na usta (LD_{50}): Studija tehnički nije izvodljiva -preko pluća LC_{100} (87%): 606687mg/m ³ , 1.5h, mačka-izaziva anesteziju LC_{100} (90%): 627607mg/m ³ , 1.5h, mačka-izaziva respiratornu toksičnost i smrt -koža (LD_{50}): Studija tehnički nije izvodljiva /izvor: „IUCALID Dataset“ European Chemicals Bureau/
b) korozivno oštećenje kože/iritacija:	Studija tehnički nije izvodljiva
v) teško oštećenje oka/iritacija oka:	Studija tehnički nije izvodljiva
g) senzibilizacija respiratornih organa ili kože:	Podatak nije dostupan
d) mutagenost germinativnih ćelija:	Supstanca nije klasifikovana kao mutagena
đ) karcinogenost:	Supstanca nije klasifikovana kao karcinogena
e) toksičnost po reprodukciju:	Supstanca nije klasifikovana kao toksična po reprodukciju
ž) specifična toksičnost za ciljni organ-jednokratna izloženost:	Dokazi nedovoljni za razvrstavanje

z) specifična toksičnost za ciljni organ-višekratna izloženost:	Dokazi nedovoljni za razvrstavanje
i) opasnost od aspiracije:	Dokazi nedovoljni za razvrstavanje
11.2. Verovatni putevi izlaganja:	- dermalni: iritacija kože - izloženost oka: suzenje očiju - peroralni: iritacija nosa i grla - inhalacioni: oštećenje pluća
11.3. Simptomi u vezi sa fizičkim, hemijskim i toksikološkim svojstvima:	Pogledati odeljak 4.2. <i>Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odložni</i>
11.4. Odloženi i trenutni efekti, i hronični efekti usled kratkotrajnog i produženog izlaganja:	Pogledati odeljak 4.2. <i>Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odložni</i>
11.5. Efekti interakcije:	Podatak nije dostupan
11.6. Odsustvo određenih podataka:	Prikazani su svi dostupni i relevantni podaci
11.7. Ostali podaci:	Prikazani su svi dostupni i relevantni podaci

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODACI

12.1. Toksičnost:	
- <u>za organizme u vodi:</u>	<u>ribe:</u> * LC ₅₀ =145,54 mg/l, 96h <u>dafnije:</u> * LC ₅₀ =63,43 mg/l, 48h <u>alge:</u> * EC ₅₀ =19,37 mg/l, 96h / ECHA-European Chemicals Agency/
- <u>za organizme u tlu:</u>	Podatak nije dostupan
- <u>za biljke i kopnene životinje:</u>	Postoji opasnost za kopnene biljke.
12.2. Perzistentnost i razgradljivost:	
-biorazgradnja:	Podatak nije dostupan.
-drugi procesi razgradnje:	Vrlo je postojan.
-razgradnja u otpadnim vodama:	Zbog manje gustine ostaje na površini vode.
12.3. Potencijal bioakumulacije:	Supstanca nema potencijal za bioakumulativnost.
12.4. Mobilnost u zemljištu:	Supstanca ima malu pokretljivost u zemljištu.
12.5. Rezultati PBT i vPvB procene:	Supstanca nije klasifikovan kao PBT, ni kao vPvB.
12.6. Ostali štetni efekti:	Navedeni su svi relevantni štetni efekti.

13. ODLAGANJE

13.1. Metode tretmana otpada:	Nije primenljivo. Proizvod nema klasičan otpad.
--------------------------------------	---

14. PODACI O TRANSPORTU

Transportne informacije:	Transport se vrši cevovodima.
---------------------------------	-------------------------------

15. REGULATORNI PODACI

15.1. Propisi u vezi sa bezbednošću, zdravljem i životnom sredinom:	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o hemikalijama (Službeni glasnik RS, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12) - Zakon o cevovodnom transportu gasovitih i tečnih ugljovodonika i distribucija gasovitih ugljovodonika (Službeni glasnik RS, br. 104/09) - Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i reklamiranju hemikalije i određenog proizvoda („Sl.gl. RS“ br. 59/10, 25/11 i 5/12) - Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje („Sl. gl. RS“, br. 64/10, 26/11 i 5/12) - Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada (Sl. glasnik 92/10) - Pravilnik o sadržaju bezbednosnog lista (Službeni glasnik RS, br. 81/10) - Spisak klasifikovanih supstanci (Službeni glasnik RS, br. 82/10)
15.2. Procena bezbednosti hemikalije:	Nije urađena

16. OSTALI PODACI

16.1. Izmenjeni podaci:

Bezbednosni list znatno izmenjen i dopunjen u formatu i sadržaju u skladu sa:

- Pravilnikom o sadržaju bezbednosnog lista („Sl.gl. RS“ br. 100/11)
- Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN („Sl. gl. RS“, br. 64/10, 26/11,105/13)
- Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama („Sl. gl. RS“ 106/2009)
- Pravilnikom o bližim uslovima za držanje opasne hemikalije u prodajnom prostoru i načinu obeležavanja tog prostora („Sl. gl. RS“ 31/2011 i 16/2012)
- Spisak klasifikovanih supstanci („Sl. gal. RS“ 48/2014)

16.2. Spisak skraćena i akronima:

ADNR European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by inland Waterways /Evropski sporazum koji se tiče međunarodnog vodenog prevoza opasne robe/
ADRE European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road
 /Evropski sporazum koji se tiče međunarodnog drumskog prevoza opasne robe/
CAS Chemical Abstract Service
 /Broj hemijskog jedinjenja i nekih smeša/
DNEL Derived No Effect Levels
 /Izvedena doza bez efekta/
EC broj EC number, European Commission number
 /Broj Evropske komisije/
ECHA European Chemicals Agency
 /Evropska hemijska agencija/
EC₅₀ half maximal effective concentration
 /Srednja efektivna koncentracija/
IUCLID International Uniform Chemical Information Database
 /Internacionalna uedinjena baza hemijskih podataka/
IMDG International Maritime Dangerous Goods
 /Međunarodni morski kodeks za opasne terete/
LC₅₀ Lethal concentration 50%
 /Srednja smrtna koncentracija/
LD₅₀ Lethal Dose 50%
 /Srednja smrtna doza/
MDK Maksimalno dozvoljena koncentracija
OSHA Occupational Safety and Health Administration
 /Uprava za bezbednost i zdravlje na radu/
PBT Persistence Bioaccumulation potential and Toxicity
 /Perzistentan-Bioakumulativan-Toksičan/
PNEC Predicted No Effect Concentration
 /Koncentracija koja nema efekta na životnu sredinu/
ppm parts per milion
 /Koncentracija izražena u delovima na milion/

	<p>RID International Rule for Transport of Dangerous Substances by Railway /Međunarodna norma za železnički transport opasnih supstanci/</p> <p>STEL Short-Term Exposure Limit /Kratkotrajna granična vrednost, 15 min/</p> <p>TWA Time Weighted Averages /Prosečna koncentracija uzorka, za 8h izlaganje/</p> <p>vPvB Very persistent and very bioaccumulative /Vrlo postojeće i vrlo bioakumulativno/</p>
16.3. Izvor podataka:	<p>/ ECHA-European Chemicals Agency/ /izvor: „IUCLID Dataset“ European Chemicals Bureau/ /OECD Existing Chemicals Database / /Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama (Sl. gl. RS 106/2009)/ /Transportna regulativa prema ADR, RID, IMDG i ADN sa svim izmenama/ /Medicina rada, prof.dr.Mirjana Arandelović i prof.dr.Jovica Jovanović, Medicinski fakultet, Niš, 2009</p>
16.4. Spisak relevantnih oznaka :	<p><u>Obaveštenja o opasnosti:</u> H220: Veoma zapaljiv gas H280: Sadrži gas pod pritiskom, može da eksplodira ako se izlaže toploti</p> <p><u>Obaveštenje o merama predostrožnosti - prevencija:</u> P210: Držati dalje od izvora toplote/varnica/otvorenog plamena/vrućih površina.</p> <p><u>Obaveštenje o merama predostrožnosti - reagovanje:</u> P377: Požar pri curenju gasa: Ne gasiti, osim ako se curenje može zaustaviti na bezbedan način P381: Ukloniti sve izvore paljenja, ako je to moguće bezbedno</p>
16.5. Saveti o obuci za zaposlene:	<p>Postupati u skladu sa važećim propisima vezanim za bezbednost i zdravlje na radu.</p>

*Navedeni podaci su bazirani na saznanjima i iskustvu. Svrha ove Bezbednosne liste je da ukaže na mere prevencije i bezbednosti vezane za ovaj proizvod.
Korisnik je odgovoran za rukovanje, skladištenje i manipulaciju u skladu sa postojećim zakonima i propisima neophodnim za bezbednost i zdravlje na radu i zaštiti životne sredine.*